

8ste vergadering

Woensdag 20 november 1996

Aanvang 10.00 uur

Voorzitter: Tjeenk Willink

Tegenwoordig zijn 61 leden, te weten:

Baarda, Batenburg, De Beer, Van den Berg, Bierman, De Boer, Boorsma, Braks, Van den Broek-Laman Trip, Cohen, Dees, Van Dijk, Gelderblom-Lankhout, Van Gennip, Ginjaar, Glastra van Loon, Glasz, Grol-Overling, De Haze Winkelman, Heijmans, Heijne Makkreel, Hendriks, Hessing, Van Heukelum, Hirsch Ballin, Hofstede, Holdijk, De Jager, Jurgens, Ketting, Korhals Altes, J. van Leeuwen, L.M. van Leeuwen, Lodewijks, Loudon, Luijten, Luimstra-Albeda, Lycklama à Nijeholt, Michiels van Kessenich-Hoogendam, Pit, Le Poole, Rensema, Rongen, Roscam Abbing-Bos, Schoondergang-Horikx, Schuyer, Staal, Stoffelen, Talsma, Tjeenk Willink, Tuinstra, Varekamp, Ter Veld, Veling, Verbeek, Vriskoop, Werner, Wiegel, De Wit, Wöltgens en Zwerver,

en de heren Kok, minister-president, minister van Algemene Zaken, Dijkstal, vice-minister-president, minister van Binnenlandse Zaken, Van Mierlo, vice-minister-president, minister van Buitenlandse Zaken, mevrouw Sorgdrager, minister van Justitie, de heren Ritzen, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Zalm, minister van Financiën, Voorhoeve, minister van Defensie, mevrouw Jorritsma-Lebbink, minister van Verkeer en Waterstaat, de heren Van Aartsen, minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Melkert, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mevrouw Borst-Eilers, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de heren Pronk, minister voor

Ontwikkelingssamenwerking, Kohnstamm, staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, mevrouw Van de Vondervoort, staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, mevrouw Schmitz, staatssecretaris van Justitie, mevrouw Netelenbos, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, de heren Nuis, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Vermeend, staatssecretaris van Financiën, Gmelich Meijling, staatssecretaris van Defensie, Tommel, staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, mevrouw Van Dok-van Weele, staatssecretaris van Economische Zaken, de heer De Grave, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, en mevrouw Terpstra, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat is ingekomen bericht van verhindering van het lid:

Schuurman, wegens ziekte.

Dit bericht wordt voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: Verder zijn ingekomen berichten van verhindering van:

de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, wegens verblijf buitenslands;

de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, voor een deel van de middagvergadering;

de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Sport, gedurende de middagvergadering;

de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken de heer Kohnstamm, in verband met de plenaire vergadering in de Tweede Kamer.

Aan de orde is de voortzetting van:
- **de algemene politieke beschouwingen over de rijksbegroting voor het jaar 1997 (25500).**

(Zie vergadering van 19 november 1996.)

De beraadslaging wordt hervat.

□

Minister **Kok**: Mijnheer de voorzitter! Ik dank de Kamer voor de inbreng in de eerste termijn. Ik heb getracht, enige ordening aan te brengen in mijn antwoord. Ik bied mijn excuses aan voor het feit dat ik niet expliciet op alle opmerkingen en vragen kan ingaan.

De beschouwingen die gisteren in deze Kamer zijn gewijd aan de ontwikkelingen in onze maatschappij en aan de grote lijnen van het regeringsbeleid, geven veel stof tot overdenking. Ik dank de Kamer daarvoor. Ik dank ook de Kamerleden die de vinger hebben gelegd bij zwakke plekken die in de maatschappelijke ontwikkelingen voelbaar zijn of in het kabinetsbeleid aanwijsbaar zijn. Daarover heb ik zelf bij de presentatie van deze begroting op Prinsjesdag en daarna nimmer misverstand laten bestaan. Wij verheugen ons over hetgeen tot dusver is bereikt op het vlak van de versterking van onze economie, de